

GEHEIM

Zijner Excellentie
 Mr Th. Bot,
 Staatssecretaris van Binnenlandse
 Zaken,
 Plein 1,
's-Gravenhage.

— Oosten/OP

24 oktober 1960

Voorstel tot gesprek tussen Papoea's
 uit Nederlands en Australisch Nieuw
 Guinea over het vraagstuk van de
 Melanesische Federatie

DOA/OP-118510

154046-7690 95

Uw schrijven ddo 26 september j.l., no GS 3369, waarin twee onderwerpen werden behandeld, nl. 1e het van Papoease zijde gedane voorstel tot toevoeging van Papoea's aan de Nederlandse VH-delegatie, en 2e de van dezelfde zijde gedane in hoofde dezes vermelde suggestie, vond reeds gedeeltelijk beantwoording bij het mondelinge interdepartementale overleg betreffende eerstgenoemd onderwerp, hetgeen leidde tot een antwoord langs veilige weg aan de Gouverneur van Nederlands Nieuw Guinea op diens brief van 22 september 1960, no 2.9.110/746/C.2.

Het in Uw hogergenoemd schrijven gevraagde advies over in hoofde dezes vermelde suggestie ben ik U echter nog steeds schuldig.

Zoals U bekend, is van Australische regeringszijde tot dusverre nimmer positief op het denkbeeld van een Melanesisch staatsverband in de toekomst gereageerd. Weliswaar vindt deze gedachte voorstanders in Australische intellectuele kringen, zo ook in de Australische socialistische partij, doch de Australische regering koestert klaarblijkelijk de vrees, dat Australië door het streven naar een politieke band tussen Nederlands en Australisch Nieuw Guinea in het Nederlands-Indonesische geschil zou worden betrokken. Het resultaat van voorzichtige polsingen van Nederlandse kant heeft al reeds terstond duidelijk gemaakt dat in deze richting geen medewerking van de huidige Australische regering valt te verwachten, eerder het tegendeel. Kenmerkend voor de instelling van de Australische regering in deze is wel de afwijzende houding, welke de Australische delegatie bij de jongste Nederlands-Australische bestuursconferentie m.b.t. Nieuw Guinea

- aannam -

GEHEIM

aannam ten aanzien van alle Nederlandse voorstellen, die tot een nauwere belangenverweving tussen Nederlands en Australisch Nieuw Guinea zouden kunnen leiden.

In dit verband moge ik ook nog herinneren aan de reacties van de Australische Minister voor "Territories", de heer Hasluck, tijdens diens jongste bezoek aan Nederland, op bepaalde concrete plannen, zoals b.v. het uitgeven van een gemeenschappelijke aardrijkskundige kaart van Nieuw Guinea.

De Australische suggestie tot het meer betrekken van autochtonen in het werk van de Zuid Pacific Commissie, waarop de heer Hasluck reeds zinspeelde tijdens de o.a. met U gevoerde besprekingen bij zijn jongste bezoek aan Nederland, en welke suggestie van Australische kant aan de orde is gesteld bij de 21e zitting van de Zuid Pacific Commissie, is, naar het mij toeschijnt, eerder bedoeld als een alternatief dan als een stimulans voor een staatkundige samenwerking tussen de beide delen van Nieuw Guinea. Daarenboven lijkt het mij niet bij voorbaat uitgesloten, dat dit Australische voorstel mede is ingegeven door de wens der Australische regering, zich te zuiveren van de blaam van conservatisme bij het bestuur over Australisch Nieuw Guinea, een kritiek welke in een recente, door de Voogdijraad der VN aanvaarde, resolutie lag besloten. Zoals U bekend, zullen deze Australische voorstellen niettemin door de Nederlandse delegatie ter Zuid Pacific Commissie worden gesteund, teneinde blijk te geven van de Nederlandse bereidwilligheid tot medewerking aan Australische constructieve suggesties.

Gezien het bovenstaande, zie ik geen heil in nieuwe officiële stappen terzake bij de Australische regering. Daar komt bij dat een te sterke aandrang van Nederlandse kant tot de vorming van bepaalde staatkundige verbanden waarin Nederlands Nieuw Guinea zou moeten worden ondergebracht niet geheel te rijmen zou zijn met het beginsel van volledige zelfbeschikking.

Anderzijds zie ik seer wel in dat men een formeel naar vorgebrachte, op zichzelf genomen redelijke, suggestie van enige vooraanstaande Papoea's niet zonder meer naast zich neer kan leggen en dat men van deze suggestie de Australische regering niet volkomen onkundig kan laten.

Ik zou dan ook willen aanbevelen dat formele stappen terzake bij de Australische regering achterwege blijven, doch dat door de aan Hr Ms Ambassade verbonden Attaché voor Nieuw Guinea-zaken, in het kader van diens routinebesprekingen, het Australische Ministerie van "Territories" van het verzoekschrift in kwestie op de hoogte wordt gesteld. De Nieuw Guinea-Attaché

GEHEIM

zou daarbij een verband kunnen leggen met de bovenaangeduide Australische plannen in Zuid Pacific Commissie-kader, tot uiting brengend dat van Nederlandse kant eerst de resultaten van die plannen zullen worden afgewacht.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister:
De Chef der Directie Oosten,

Mr J. Rookmaker.